

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnictwem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

CENA

6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petitowy jednoszpaltowy lub jego miejsce: Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omiatałej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA* II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 31 sierpnia:

Wschodni plac boju.

Na zachód od Rygi, u przyczółka mostowego Dyneburga, w łuku Stochodu, na południe od Kowla, na południowy zachód od Łucka i w poszczególnych odcinkach armji generała hrabiego von Botmera odbywają się ożywione walki artyleryjskie.

W Karpatach, biorąc szturmem Kukulę, wzięliśmy do niewoli i oficerów i 199 żołnierzy. Kontrataki nieprzyjacielskie zostały odparte.

Podczas przeprowadzenia ataków na urzędzenia wojskowe w Łucku i Torczynie, lotnicy nasi zestrzelili 3 samoloty nieprzyjacielskie.

Inny samolot uczyniono niezdolnym do walki 29 sierpnia pod Listopadami, nad Berezyną.

Zachodni plac boju.

W odcinku po obydwu stronach Armentieres przeciwnik rozwinął ożywioną działalność.

Nieprzyjacielskie oddziały wywiadowcze, które zaczęły się posuwać, w wyniku silnego działania ognia, zostały odparte.

Pod Roclincourt (na północ od Arras) patrol niemiecki wziął w okopie angielskim pewną liczbę jeńców.

Po obydwu stronach Sommy walka ogniova utrzymuje się w wysokim napięciu.

Według późniejszych wiadomości, utraciony został wysunięty naprzód, w kierunku stanowisk nieprzyjacielskich, okop, w walce wczoraj zrana na południe od Martinpuich.

W okolicy Mozy panował, poza drobnymi walkami na granaty ręczne pod Fleury, spokój.

Balkański plac boju.

Nie wydarzyło się nic szczególnego.

Naczelné dowództwo armji.

Komunikat austriacki.

WIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 31 sierpnia:

Wschodni plac boju.

Na wzgórzach na wschodzie od Herkules Furdo odparte zostały ataki rumuńskie.

C. i K. wojska walczące w górach Csik zajęły nowe stanowiska na wzgórzach na zachód od Csik—Szereda.

Na pozostałym froncie rozwija przeciwnik na licznych punktach wzmoczoną działalność artylerji.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler

Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, d. 30 sierpnia:

Front zachodni.

Nad Stochodem nieprzyjacieli zaatakował stanowiska nasze na zachodnim brzegu rzeki w okolicy Tobolu

i Gelenina-Żyrowa (18 klm. na północnym wschodzie od Stobychwy); został on jednak odparty. W ciągu dnia w okolicy tej nieprzyjacieli wystrzelili około 2000 pocisków napełnionych gazem duszącym.

Na południowym wschodzie od Smolar zaatakował nieprzyjacieli daremnie oddziały nasze znajdujące się na wyspach.

Front kaukaski.

Od Kighi Kasaba aż do zachodniego brzegu jeziora Wan wojska nasze odrzuciły przeciwnika wszędzie z jego stanowisk, dotarli aż do Oghnotu i pojняли tam 283 ludzi.

Atak turecki na zachodzie od Oghnotu odparty został z ciężkimi dla nieprzyjaciela stratami. Szczególnie przed frontem jednego z batalionów naszych naliczyliśmy 400 zabitych.

Na zachodzie, w okolicy Muszu i na brzegu Eufratu podczas pościgu za nieprzyjacielem wzięliśmy kilka tuzinów jeńców.

Na południu od jeziora pod Ni mrud Goel odparliśmy ataki nieprzyjacielskie i wzięliśmy do niewoli 5 oficerów i 186 żołnierzy.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 30 sierpnia:

Na całym froncie trwa ożywione ostrzeliwanie. Z ubiegłej nocy niema nic do doniesienia za wyjątkiem jedynie operacji francuskich, które uczyniły niejaki postępy na zachód od Fleury.

Wieczorem:

Nad Somme średnia działalność artylerji. Niepogoda trwa.

Oddziały nieprzyjacielskie usiłowały dwukrotnie zbliżyć się ku naszym linjom w odcinku Reillon w Lotaryngji. Odrzucił je jednak nasz ogień zatorowy.

Front salonicki:

Zacięta walka artylerji toczy się w odcinku Vetrenik i Ostrovo.

Bułgarzy, którzy wykonali atak na zachodzie od jeziora Ostrovo, zostali wzięci pod ogień baterji serbskiej i ponieśli ciężkie straty.

Komunikat belgijski.

Główna kwatera donosi dnia 29-go sierpnia:

Na północy od Dixmuiden na brzegu Isery rozegrała się wieczorem zacięta walka na bomby. W odcinku tym po obydwu stronach była bardzo czynna artylerja.

Komunikat angielski.

Urzędowo donoszą 29 sierpnia:

Pogoda jest jeszcze dość niepożywna.

Na półdnie od Martinpuich rozciągnęliśmy naszą linię poza mały występ, wzięliśmy jeńców, których liczba nie została jeszcze ustalona. Pomimo niesprzyjającej pogody, pomiędzy Ancre a-Somme, trwał obustronny ogień armatni.

Od Administracji.

Uprzejmie prosimy Szanownych Prenumeratorów o łaskawe wpłacenie prenumerały gdyż zalegającym zmuszeni będziemy wstrzymać wysyłkę „Gonia Częstochowskiego”.

Wojna z Rumunją

Siedmiogród za Sofję.

BUDAPESZT, 31 | 8. Otrzymało tu dziennik bukareszteński „Moldava” z piątką.

Między innymi donosi on: Rokowania dyplomatyczne z koalicją ukończono. Rosja i Anglja zobowiązały się uroczyście uznać Siedmiogród za integralną część składową królestwa Rumunji, o ile wojsko rumuńskie zaimie Sofję.

Zaludnienie Siedmiogrodu jest średnie. Podług obliczeń z roku 1890 ogólna liczba mieszkańców miała wynosić 2,251,216 głów, w tem 1,276,890 Rumunów, 697,945 Węgrów wraz z Szeklerami, 217,670 Niemców, tak zw. Sasów, serowadzonych jeszcze w roku 1143 przez króla Gejzję II go z Nadrenji, 80,000 Cyganów, 24,000 żydów, 9,000 Ormian itd.

Nie wolani i nie pożądani wólcachowie w ciągu wieków rozchodzili się po Siedmiogrodzie i osiadali tam jako pasterze i robotnicy. Napływali coraz liczniej, mnożyli się i zagnieźdźdźali wszędzie, gdzie tylko była jeszcze wolna pięć siedmiogrodzkiej ziemi, aby wreszcie wytoczyć swoje prawa i swój język jako coś zrozumiałego samo przez się i zadawać Węgom ciosy w plecy, tak jak to uczynili w r. 1848.

Zeszli z gór, gdzie paśli swe stada, osiedli na zboczach i wysunęli stamtańd awangardy aż do saskich dolin. Zajmując każdą pięć ziemi, każdy stary szafas dokoła wsi saskiej, gardząc potrzebami ludzi kulturalnych i szkołami, mogli się wyżywić na sąsiedniej ziemi.

Głównymi rynkami handlowymi są miasta Hermanstadt, Kronstadt, Bystrzyca i Samosz Ujwar.

W roku 1004 Stefan I, król węgierski, podbija ten kraj, wcielając go do korony węgierskiej.

Zerwanie stosunków dyplomatycznych

Rumunji z Bułgarją.

BERLIN, 31 | 8. Tutejsze poselstwo bułgarskie otrzymało z Sofji wiadomość, że wczoraj wieczorem poselstwo rumuńskie w Sofji zażądał paszportów wskutek czego ze strony Rumunji zerwane zostały wczoraj o godz. 6 i pół wieczorem stosunki dyplomatyczne między Bułgarją a Rumunją.

Opuszczenie Kronstadt.

BUDAPESZT, 31 | 8. Dzisiejsze pisma poranne przynoszą szczegóły,

dotyczące opuszczenia Kronsztautu: W górotę wieczorem, rozeszła się wiadomość o wypowiedzeniu wojny przez Rumunję. Z błyskawiczną szybkością obiegła ona miasto. Od g. 6 wieczorem setki ludzi tłoczyły się na stacji kolejowej, przedtem jednak wysłano liczne pociągi z przedmiotami wartościowymi, dokumentami i z archiwum.

W nocy z niedzieli na poniedziałek mieszkańcy słyszeli huk ogromny: to most Zpil wyleciał w powietrze. Rozpoczęcie walk w niedzielę o północy było do pewnego stopnia niespodzianką.

Wojsko rosyjskie w Rumunji.

BERNO, 31 | 8. „Tribuna“ donosi z Bukaresztu pod datą 27 sierpnia w nocy: Znaczne ilości wojska rosyjskiego już od wczoraj znajdują się na terytorjum rumuńskim i podążają ku granicy bułgarskiej.

Ludność rumuńska wita Rosjan po bratersku i składa im dowody gorącej serdeczności. Po skończeniu dzisiejszej rady gabintowej, na ulicach Bukaresztu odbyły się entuzjastyczne demonstracje, które trwały aż do późnej nocy.

Przesilenie w Grecji.

ATENY 31 | 8. „Nea Hellas“ donosi, że Zaimis zerwał się ponoszenia dalszej odpowiedzialności za stanowisko rządu i zdecydował się na ustąpienie. Już przed dwoma tygodniami dał on królowi do zrozumienia iż ustąpi, w razie gdyby Rumunja wmszasta się do wojny. Wszystkie sfery polityczne Grecji zdradzają się z tem, że kryzys doszedł do najwyższego napięcia.

Zwrot w Grecji.

Z Genewy donoszą, że w kołach politycznych omawiane jest obecnie stanowisko, jakie zajmie Grecja wobec wystąpienia Rumunji. W każdym razie wielkie wrażenie wywarło doniesienie Havasa z Aten, według którego rząd grecki zdecydował się na wypełnienie postanowionego przed pewnym czasem żądania koalicji, aby szef sztabu generalnego Dusmanis i zastępca jego Metaxas zostali usunięci. Powzięta przez rząd grecki decyzja, aby szefem sztabu generalnego został mianowany generał Moskopolos, uchodzący za wielkiego przyjaciela Francuzów i przebywający dotąd w Salonikach, jest dla wszystkich, którzy wierzyli w stanowczość Grecji co do zachowania neutralności, wielką niespodzianką.

W przededniu wystąpienia Grecji.

BERN 31 | 8. Z Paryża donoszą w związku z wiadomością, podaną przez dziennik atenski „Patrie“ o wymianie zdań wśród państw koalicji, dotyczące wojskowego i politycznego położenia Grecji.

„Petit Parisien“ pisze: Koalicja nie może zgodzić się, aby jej prawie skrzydło miało być zagrożone przez posuwanie się naprzód Bułgarów. Państwa koalicji czują się uprawnione do postawienia kwestji czy bezwzględność greckiego sztabu generalnego nie jest współwinną.

Wobec publicznego nastroju Grecji koalicja ma prawo postawić nowe żądania, broni ona bowiem Grecji, od najsicia Bułgarów, a wobec tego musi żądać współpracy i pomocy dla własnego bezpieczeństwa.

General-gubernator warszawski w Lublinie.

„Dziennik Poznański“ donosi: „Gubernator okupacji niemieckiej general Beseler, w najbliższym czasie złoży gen. Kukowi i Madeyskiemu w Lublinie wizytę. Pogłoska mo-

że być prawdziwą, ale może też polegać na bardzo prostej kombinacji: skoro ci dygnitarze byli u gen. Beselera w Warszawie, bliższym jest przypuszczenie, że oddadzą wizytę w Lublinie“.

Metropolita Szeptycki.

LWÓW 31 | 8. „Ukraińskie Słowo“ donosi: Według wiadomości nadesłanych z Kurska, metropolita Szeptycki zachorował ciężko w pierwszych dniach lipca. O rodzaju i przebiegu choroby brak dotąd dokładniejszych informacji.

Układ Norwegji z Anglią.

CHRYSTJANJA 31 | 8. Obecnie wyszło na jaw, że przedstawiciele norweskiego związku towarzystw okrętowych zawarli z rządem angielskim układ, mocą którego oddają rządowi angielskiemu do dyspozycji 50 parowców norweskich.

Pokażna ta liczba parowców norweskich o pojemności ogólnej przeszło 150,000 tonn już w tych dniach będzie oddana na usługi Anglii. Jasnem jest, że te t. zw. parowce neutralne będą w Anglii i u jej sprzymierzeńców pełniły usługi wojenne.

Prawosławie w Galicji.

STOKHOLM 31 | 8. Donoszą tu z Petersburga: Synod zaimował się sprawą zaprowadzenia prawosławia w częściach Galicji i Bukowiny, zajętych przez Rosjan. Synod zarządził modły za rodzinę cesarską i podwózenie armji rosyjskiej.

Autonomia Litwy.

STOKHOLM, 31 | 8. Poseł litewski Yczas, został wezwany ponownie do głównej kwatery Mikołaja II, który dał mu zapewnienie, że niebawem zostanie ogłoszona autonomia Litwy.

Projekt autonomji litewskiej jest opracowywany przez posła do Dumy Leonasa i będzie rozpatrzony przez rosyjską Radę ministrów, poczem nastąpi uroczyste opublikowanie nowych autonomicznych ustaw.

Urzędowego ogłoszenia manifestu oczekują pod koniec sierpnia.

Wjazd do Mińska.

GENEWA, 31 | 8. „Matin“ dowiaduje się z Petersburga, że od tygodnia rosyjskie władze wojskowe zaczęły zezwalać ponownie na wjazd do Mińska bez żadnych przeszkód.

Kanał Narew—Wisła.

Sekoja budownictwa w Warszawie zamierza przystąpić do pracy wielkiego znaczenia dla miasta i kraju, która niezależnie od korzyści dla przyszłości zapewnić może utrzymanie legionu bezrobotnych.

Pracą tą ma być kanał łączący Narew z Wisłą, którego początki istnieją dziś pod nazwą kanału królewskiego, biorącego swój początek pod Zegrzem, a głąnącego gdzieś następnie w polach i rowach, następnie w polach i rowach, służących do odwodnienia gruntów okolicznych.

Koszt budowy kanału w obrębie wielkiej Warszawy mogłoby przyjąć na siebie miasto, reszta zaś kraj pod egidą i kontrolą Rad Opiekuńczych.

Zapewniłoby to niezależnie od pracy dla bezrobotnych korzyść dla całej tej części kraju i naturalnie dla Warszawy, która przy opracowywaniu planów przyłączenia przedmieść liczyła się z ewentualnością budowy kanału, przewidując po stronie polskiej urządzenie wielkiego portu.

Z Warszawy.

Z politycehki.

„D. W. Ztg.“ pisze: „Jeden z dzienników tutejszych podał niedawno wiadomość, że prof. Mikulowski-

Pomorski zajął na miejsce prof. Staszewicza na stanowisku rektora Politechniki“.

Dowiadujemy się, że decyzja w sprawie mianowania nowego rektora jeszcze nie zapadła“.

Z Sosnowca.

Dzieci w słońcu.

W ostatnich dniach straż pograniczna zauważyła, że kobiety, przybywające z okupacji austriackiej, często mają przy sobie małe dzieci, owinięte w chustki. Po dokładniejszej rewizji stwierdzono, że dzieci obłożone były potcami słońcu.

Z Łodzi.

„Oryginalna“ herbata rosyjska.

Od pewnego czasu w Łodzi i na prowincji ukazuje się w handlu herbata w rosyjskiem opakowaniu, chociaż powszechnie wiadomo, że herbaty rosyjskiej niema już prawie od półtora roku w sprzedaży.

Herbata rzekomo rosyjska przywożona jest z zagranicy w skrzyniach „fabrykanci“ zaś tutejsi rozsypują ją w paczki z firmą znanych fabryk rosyjskich, nie krapując się dokładnością podrabianych etykiet. Niektórzy zmieniają nieco brzmienie formy, przemianowują Popowa na Propowa, z Wysockiego na Winockiego, Wigockiego, Wisnockiego itd.

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze! Od lat dawnych cech piekarski istnieje w Częstochowie, mając swoich członków około 30 majstrów, którzy skończyli praktykę, osiągnęli wiedzę w swoim fachu i mieli swoje zakłady piekarskie, dawali zatrudnienie czeladziom w liczbie około stu. Również utrzymywali uczniów kilkudziesięciu, którzy wychodzili po skończonej praktyce na fachowców, aby być pożytecznymi dla ogółu.

Dwa lata już przeszły, jak żaden uczeń nie został wyzwolonym na czeladnika, a z tych co byli pracownikami u nas, to w braku pracy u nas zmuszeni byli powyjeżdżać i pracować nie w swoim fachu.

Dzisiaj o przyjmowaniu na praktykę uczniów nie może być mowy, gdyż sami nie mamy co robić, a to z powodu, że nie dostajemy mąki z Deputacji żywnościowej, która jest tylko jedną instytucją w dzisiejszych czasach, gdzie można takąwa kupić legalnie po cenie umiarkowanej. — I wtenczas sprzedawać swój wypiek po cenie możliwie jak najtańszej, przez konkurencję, jak się zawsze praktykowało.

Pomimo upominania się ze strony naszej już nie raz o mąkę, dziś cały szereg ludzi nie fachowców, to też tak wypiek jak i sprzedaż takowego pozostawia wiele do życzenia, co nie jest trudnem do zaobserwowania ogółowi.

Z naszego zgromadzenia otrzymujemy mąkę z Deputacji żywnościowej tylko pięciu, wyraźnie pięciu. — A reszta nas dwudziestu kilku, co mamy robić?

Nie każdy z nas ma to zdanie żeby kupić mąki poza komitetem, po cenie wygórowanej i sprzedawać wypiek również po cenie wygórowanej. To też już kilku majstrów z naszego zgromadzenia wyjechało, a reszta nie ma co robić, tak jakby piekarze fachowcy nie byli potrzebni dla ogółu, a jest nieprawdą, bo i w tych czasach chleb każdy jeść musi, a wiemy, że z pracowników nie wszyscy z przyjemnością pracują nie u fachowców.

A co mają robić, kiedy my fachowcy jesteśmy pozbawieni możliwości dać im zarobkowania i to nie z naszej winy.

Kiedyś prowadzili nasze piekarnie, to również nie zapominaliśmy dzielić się z biedniejszemi, co jednak nie jedni z ogółu pamiętają o tem. A dziś, o nas zapomiano. Przecież z nas żaden nie doszedł do takiej fortuny, aby miał być zapewniony na lata. A i nie wyzyskiwaliśmy ogółu, jak może jednostki przypuszczają, a każdy z nas pracował i przez konkurencję starał się, aby mógł wyżyć swoją rodzinę. Przecież inżynierami, doktorami, dentystami i tym podobnym być nie możemy, bośmy się tego nie uczyli, a prztem nie chcielibyśmy odbierać komuś sposobu utrzymania na życie pomimo odebrania niższego poziomu wykształcenia naukowego, jak panowie Ci, którzy kończyli wyższe szkoły i posiadają patenty. A zdawać by się mogło, że zajęli wyższe stanowisko w świecie, jak to, które obecnie uprawiają.

Z poważaniem

Cech zgromadzenia piekarzy
w Częstochowie.

D 16 | 8 1916 r.

Z wycieczki do Białej.

nap. Stanisław Rumszewicz.

VIII.

Drugą lipę, liczącą tyleż lat na lewo od ścieżki ogrodowej, wiodącej do dworu, otacza pierścień młodych grabów, tworząc wraz z bójną koroną lipy naturalną altanę. Lipa ta już na ówierd metra od ziemi dzieli się na 2 drzewa.

Wierzchołki obu lip widać o kilka stóp.

Otóż i dwór modrzewiowy, wedłu tradycji istniejący od początku XVIII wieku. Niziutki, wrosty w ziemię, zapuszczony staruszek robi nader miłe wrażenie, lubo psuje je nieco wzniesiony niedawno dach nie stosowny do całości.

We dworze zwracają uwagę deski łokcовой szerokości. Przy dworze rosną dwie młode tuje, liczące tylko 35 lat, a mające przeszło 18 łokci wysokości. Obok piękna altanka z wiazu.

W głębi ogrodu, wśród gęstej ciemnej zieleni olch i jasnego seledynu wierzb wyłania się ciemna ze szmaragdowym odcieniem nieruchoma powierzchnia stawu. Odbija się w niej tatarak i trzcina, wierzchołki olch i wierzb nadbrzożnych, błękit nieba i biel obłoków.

W gąszczy trzcin ukrywa się dumny kaczor dziki i smukła cyranka. W ogrodzie kilka uli po pszożołach. W roku bieżącym w jednym z uli sikora uwiła sobie gniazdko i zniosta w niem 15 jaj, z których zdrowo wychowała pisklęta.

W olszynie z dworem w wielką siłą bije źródło, jak gdyby się gotowało.

Po gościnnym przyjęciu u p. Lipińskiego wyszliśmy za dwór podziwiać piękny widok zachodzącego słońca odbijającego swe złocisto-purpurowe promienie w lustrzanej tafli stawu w Kopcu, i stąd ruszyliśmy z powrotem.

O godz. 10 byliśmy już w Częstochowie.

KRONIKA

Dzisiejsze otwarcie nowego Sklepu Deputacji Żywności.

Otwarcie powierzonego Kołd Prac. nad rozw. Przemysłu i Handlu przez Miejską Deputację Żywnościową sklepu detalicznego nr. 9 przy ul. św. Barbary nr. 24 nastąpi dziś w 2 września r. b. o godz. 10-ej rano.

Dzisiejsze rozpoczęcie roku szkolnego.

Dzisiaj, w sobotę 2 bm. o 9 i pół na Jasnej Górze odbędzie się uroczyste nabożeństwo z nauką, rozpoczynające rok szkolny w gimnazjum Tow. Op. Szkolnej.

Dzisiaj, w sobotę d. 2 b.m. o godz. 9 i pół rano na Jasnej Górze odbędzie się nabożeństwo na rozpoczęcie roku szkolnego w męskim Gimnazjum Realnem św. Józefa o g. zaś 11 i pół będzie poświęcenie lokalu szkolnego przy ul. Panny Marji nr. 60.

Dzisiaj, w sobotę 2 bm o g. 10 i pół rano w kaplicy Matki Boskiej na Jasnej Górze zostanie odprawiona uroczysta Msza św. na intencję nauczycielek i dziatwy z okazji rozpoczęcia roku szkolnego w zakładzie freblowskim p. St. Ligęzówny, Teatralna N 26.

Cena kartofli.

Miejska Deputacja Żywnościowa posiada w składach swoich przy fabryce Pełzeiów, w Straży Ogniowej, u p. Kołakowskiego ul. Śledem Kamienic i u p. Czaplaka, które sprzedaje od 2-go września b. r. po cenie rb. 1, albo mk. 1.75 fen. za 40 funtów.

Z otwarcia herbarciarni.

Onegdaj w lokalu Stow. pracowników handlowych i przemysłowych m. Częstochowy, Piękna 6, odbyło się otwarcie herbarciarni dla członków Stowarzyszenia. Doskonałą myśl powziął Zarząd, otwierając podobną instytucję dla członków i warto się przyrzec jej organizacji. Otóż w lokalu Stow. codziennie w godzinach wieczornych, wydawana będzie herbata dla członków, którzy za minimalną, jak na dzisiejsze czasy opłatą, będą mogli spożyć skromną wojenną kolacyjkę. Dla przykładu innym podobnym instytucjom podajemy cenę:

Herbata z cukrem podanym w torbeczce 5 kop., duży kawałek białego chleba z marmeladą 7 kop., ciemny chleb z marmeladą 5 kop., chleb jasny z kiełbasą 10 kop., ciasteczko wypieku członkowi 2 kop., kanapka 8 kop. Napiewki niedopuszczalne.

Idealnie to urządzenie herbarciarni, prócz zbliżenia towarzyskiego odda ogromną przysługę samotnym, którzy znajdują tu ciepło ogniska rodzinnego. Szczególnie w dobie dzisiejszej instytucje podobne powinny znaleźć jak najszersze zastosowanie w naszych Stowarzyszeniach np. Stow. Kupców Polskich i jej żywotnem Kole pracujących nad rozwojem Przemysłu i Handlu, w Lutni i t. d.

W dniu otwarcia herbarciarni odbyła się pierwsza wspólna herbata z udziałem członków i zaproszonych gości, do których zwrócił się z serdecznymi słowami prezes p. Jakób Kohn, witając ich jako pierwszych gości. W czasie herbaty honory domu czynili uprzejmi członkowie i członkinie z pp. Rozenbergiem i S. Senio-rem na czele, z których inicjatywy herbarciarnia powstała.

Wywieszenie Drankowa.

Od kilku miesięcy bardzo popularną osobistością na bruku częstochowskim był niejaki Drankow, ekscentryczny przedsiębiorca kinematograficzny, którego wojna sprowadziła do naszego miasta aż z głębi Rosji.

Już w pierwszych dniach pobytu w Częstochowie, zdradzał on pewne usterek umysłu, wreszcie po awanturach wywoływanych wszędzie usadzony został w oddziale szpitala na Zawodziu jako chory umysłowo.

Ostatnio wypuszczony na wolność, jednak niepożyty chodził po ulicach miasta tworząc wokół siebie zbiegowisko. Fakt godny zaznaczenia, że obecnie nieszczęśliwym zaopiekowali się współwyznawcy, którzy wyślali go w tych dniach własnym kosztem w towarzystwie feleżera dziesiątnika komisarjatu I do Warszawy, gdzie go umieszczono w szpitalu Jana Bożego (Bonifratów).

Ona! nie żywcem spalona.

Onegdaj w godzinach popołudniowych w domku ogrodnika, na tyłach posesji Rosenberga przy ul. Teatralnej nr. 19 z niewiadomej narazie przyczyny powstał ogień, który wkrótce objął cały domek i mienie ogrodnika Charciarka

Jak się później okazało w domku tym leżała ciężko chora 13 letnia córka Charciarka, która podczas nieobecności rodziców zasnęła. Nagle ułożona obok pieca na krześle bielizna, zapaliła się i ogień objął całe wnętrze domku. Spiąca dziewczynka nie poczuła dymu i dopiero kiedy płomienie objęły pościel, wybijając szybę w oknie zaczęła wołać przeraźliwie o pomoc, wówczas nadbiegli lokatorzy sąsiednich domków i wynosząc poparzoną z płomieni poczęli ratować domek, jednak nic się nie dało zabrać z wnętrza, gdyż w mieszkaniu ogrodnika ogień z szaloną szybkością trawił całe mienie. W ratowaniu dobytku nieśli pomoc wszyscy lokatorzy domów sąsiednich, a głównie p. Mazurek, który z narażeniem własnego życia chciał ocalić sprzęty ogrodnika.

Straty wynoszą kilkaset rubli, a fakt jest charakterystyczny, że nie wzywano wcale Straży Ogniowej, co jest karygodnem ze względu, że mogły się zapalić i sąsiednie budynki.

Osobiste.

Dentysta p. Michał Rozenowicz powrócił z wywczasów letnich i rozpoczął przyjęcia.

Dzisiejszy benefis.

Dzisiaj w sobotę świętów będzie dzień swego benefisu w teatrze „Apollo” sympatyczny artysta p. Wiktor Chojnacki, który już po kilku pierwszych występach zdobył sobie sympatię za bajki Lemańskiego, Boy'a i inne utwory mające zawsze choć odrobinę wartości literackiej.

Dzisiejszy benefisant oklaskiwany był też zawsze jako zdolny wykonawca ról komicznych w farsach i operetkach, to też dzień jego benefisu będzie napewno dla niego dobrym końcem, tembardziej, że obfity program zapowiada wesołą krotkością „Tajemnice starego miasta” i farsę „Piękna pacjentka”, jak i bogaty dział rozmaitości z udziałem wszystkich kolegów i koleżanek benefisanta.

W poniedziałek benefis dyr. Wł. Glogera.

W sprawie podatków.

Jak już pisaliśmy wczoraj do p. Naczelnika Powiatu dr. Bredta udała się delegacja złożona z pp. A. Franko, dr. J. Marczewskiego i dr. L. Kohna, jako przedstawiciele Komisji 20-tu, która reprezentuje interesy miasta w sprawach podatkowych.

Na propozycję delegatów w kwestji zredukowania podatków, których właściciele nieruchomości nie są w możności zapłacić, p. Naczelnik Powiatu oświadczył delegatom, że władze gotowe są do pertraktacji z oby-

Mam do sprzedania encyklopedję rosyjską, wydanie Meyera w Lipsku. Wydanie nowe bez cenzury. Wiadomość w Adm. Gofca. 663—

Pleś do polowania pointer, biały w czarne łaty zginąć odprowadzić za nagrodą Jasnogórską 11 Poros. 661—

watelami m. Częstochowy i że przybędzie wkrótce do naszego miasta specjalny urzędnik z Warszawy—który tego rodzaju pertraktacje w sprawie redukcji podatków prowadzi obecnie z obywatelami m. Łodzi.

Celem wyzyskania szczegółów, dotyczących danych o należnościach podatkowych, na posiedzeniu czwartkowym Komisji in corpore pod przewodnictwem p. A. Frankiego, uproszono dr. L. Kohna do przedstawienia tych danych w kancelarji inspektora podatkowego.

Na tym samym posiedzeniu wyłożono specjalną Komisję redakcyjną, która ma wystosować odpowiedni memoriał do władz o stanie finansowym miasta i odezwę do obywateli, jak to miało też miejsce w Warszawie, aby wnosili postanowione 10 proc. do biura Komisji na rachunek swych należności podatkowych. Do Komisji tej wybrani zostali pp. dr. J. Marczewski, M. Paciorkowski, B. Waręski, D. Landau i dr. L. Kohn. Odezwa ta zostanie, wzorem stolicy, wręczoną każdemu właścicielowi nieruchomości, będzie też ogłoszona na łamach pism miejscowych.

Postanowiono natychmiast otworzyć biuro w lokalu Tow. Kredytowego Miejskiego i przyjmować wpłaty 10 proc. od obywateli, poczem umie-

ścić sumy zebrane na depozyt w Oddziale Banku Handlowego w Częstochowie.

Nad załatwieniem czynności finansowych biura Komisji, czuwać będzie specjalna delegacja w osobach pp. M. Paciorkowskiego, K. Szczecińskiego, J. Kurpińskiego i L. Tempel: **Podziękowanie.**

Komitet organizacyjny „Wieczoru akademickiego” z dnia 24 bm. za pośrednictwem naszego „Gońca” składa serdeczne podziękowanie pp. Płodowskiej, Plucer Sarnowej, Rudlickiej, Straubowej, Ziemińskiej, Wehrównie, Weinbergowej i Jurakowskiemu za łaskawy współdziałal w podjęciu obowiązków gospodarczych oraz za łaskawą pomoc przy pracy nad podniesieniem poziomu artystycznego wieczoru jak i pannie Banasch za gorliwą sprzedaż pp. dr. Józefowi Markusfeldowi, Jastrzębskiemu i pani Cholewickiej za bezinteresowne udokowanie sali, pp. Jankowskiemu, Jackowskiemu, Weberowi, Kowalikowi, Szarfowi, Breibiszowi, Kleinowi, Błaszczyńskiemu, Hoffmannowi, Spółce Ogrodni, Kurkowi i Wróblewskiemu za obfite zaopatrzenie naszego bufetu, E. Makoszy oraz Drużynie Śpiewającej Koła pracowników nad rozwojem przemysłu i handlu za łaskawy współdziałal w przedstawieniu

pp. Egerowej, Grochowskiej, Kitłównie i Sobierajównie za współpracę, p. Glogerowi za reżyserję, pp. mandolinistom i wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do uświetnienia naszego widowiska. **Komitet organizacyjny.**

Zaginione paszporty.

W ostatnich czasach różne osoby zamieszkałe w Częstochowie, oraz okolicy zgubiły 59 paszportów, skradziono 12 osobom.

Pogłoska.

Przez kilka dni po mieście uporczywie kursowały pogłoski o rozwiązaniu obecnej policji i o zorganizowaniu milicji miejskiej na wzór Warszawy. Pogłoski puszczane przez tutejszych „plotkarzy”, wążających się bezczynnie po ulicach są przedwczesne.

Dzień o 25 godzinach.

Dniem o 25 godzinach ma być dzień 30 września br.

Z uderzeniem godziny 12 w nocy 30 września jeszcze przez całą godzinę należy pisać datę 30 września ewentualnie określać ją cyfrą—12, 01 itd. aż do 12, 59, gdyż dopiero po upływie jednej godziny rozpocznie się 1 października, przytem trzeba będzie zegar o godzinie 1 cofnąć na godzinę 12.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Program od Piątku, 1 do Poniedziałku, 4 Września 1916 r

Piętno więzienia

Dramat kryminalny w 4 wielce zajmujących częściach.

A L P Y (zdjęcie z natury) | | **WOJNA DZIECINNA** (wyborna komedia)

Nowość!

Na scenie:

Nowość!

Ostatnie występy słynnego

„RENATA” ?? z nowym, nadzwyczajnym repertuarem.

Teatr „ODEON”

Sensacja! Dzisiaj i dni następnych: Sensacja!

Jedno z najwybitniejszych arcydzieł kinematograficznych!

Lecz miłość moja wieczną jest...

Wielka tragedia życiowa w 6-ciu częściach i 10 oddzielnych obrazach.— Arcydzieło firmy „Glorja” w Turynie.— W roli głównej słynna królowa kinematografu, premjowana piękność **LIDJA BORELLI**, znana zaszczynie z odtworzenia roli głównej, w wystawionym u nas dramacie „Modelka”.

1. Podstępny dziennikarz.	4. Idylla.
2. Tajemnica państwowa.	5. Fatalne spotkanie.
3. Djana Caduleur.	6. Lecz miłość moja wieczną jest.

Nie zważając na kosztowną dzierżawę obrazu — **Ceny miejsc zwykłe.**

w „Apollo” **PALAIS de GLACE** ul. Panny Maryi 12.

Dzisiaj w Sobotę dnia 2-go Września 1916 roku.

BENEFIS WIKTORA CHOJNACKIEGO

„Tajemnice starego miasta”
Krotkowila w 1 akcie ze śpiewami i tańcami.— Na zakończenie oryginalna polka Ojra.

„Piękna pacjentka”
Fata w 1 akcie.

Oraz urozmaicony DZIAŁ KONCERTOWY
z udziałem Wojnowskiej, Szukali i innych.

Szczegóły w programach.

Stanisław RUMSZEWICZ

wychowaniec uniwersytetu
charkowskiego,

ADWOKAT

w Częstochowie ul. Piękna № 4
(pierwsze piętro nad b. biurem
adresowem) Przyjmuje od 2—3 po
poł.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec
w Częstochowie
ul. Panny Maryi № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9—1 i od 3—7 wieczorem.

DENTYSTA

Michał Rozenowicz
powrócił

i rozpoczął przyjęcia
ul. Panny Maryi № 35.

Doktor PAWEŁ BRONIAŃSKI

w Częstochowie przeprowadził się na ulicę
Panny Maryi Nr. 21 obok
Teatru Paryskiego.

Choroby skórne i dróg moczowych. Przyjmuje od 9—12 rano i od 4—7 po poł. Panie od 12—1 po poł.

Stacja dla uczniów Heleny Frybesowej ulica Panny Maryi Nr. 42 m. 3. stróż wskazać. 653—

Otwieram stację dla uczniów którym zapewnia się opiekę rodzicielską oraz żyje dostanie i zdrowie. Ulica Teatralna Nr. 17 J. Grudzińska. 561—

Kasjerka potrzebna na pół dnia. Oferty w Administracji Gońca Częstochowskiego dla W. W. 656—

Stacja dla dwóch uczniów lub uczelnic. Wieleńska 38. Wiadomość u gospodarza. 660—